

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

1172. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens

Planteavlsudvalg

77. ÅRGANG 16. JANUAR 1975

Statens Forsøgsstation, St. Jyndeved, 6360 Tinglev

Nedbør, fordampning og vandbalance 1974

Anders Gregersen

Måling af nedbør og potentiel fordampning er i 1974 gennemført på 33 lokaliteter: Statens planteavl-forsøgsstationer og afdelinger, Klima- og vand-balancestationen på Højbakkegaard, Afdelingen for landbrugsforsøg A.F.K.s forsøgsanlæg, Risø, Klimastation A. IHD S4 ved Hårlev, Næsgaard agerbrugsskole, Dallund avlsgaard Søndersø, Nordfyn. På et areal i nærheden af landboforeningens planteavlskontor, Svendborg, Ved Bjerringbro, Skanderborg og Grenå. Ved Asmildkloster landbrugsskole, Viborg, Midtjyllands landboskole, Grindsted, Klimastation A. IHD J3 ved Bording, Terpsminde ved Aagaard (Brakker) og ved forsøgspolderen i Stauning ved Skjern A.

Nedbøren er målt ved jordoverfladen – med en »Hellmann« 200 cm² måler – i månederne april-november og i 1,5 m højde i månederne december-marts.

Fordampningen er målt fra en 1 m dyb fordampningsmåler, med 315 cm² overflade. Vandoverfladen, der holdes i niveau med jordoverfladen er skærmet af et trådnæt.

Måleinstrumenterne er beskrevet i 762. meddelelse, »Nedbør, fordampning og vandbalance 1964«. I tabel 1 er for hver målestation anført den periode, hvor det største nedbørsunderskud er opsummeret. Beregningerne er foretaget på ugeopgørelser og er derfor ikke identiske med underskud i tabel 4.

I tabel 2 og 3 er måleresultaterne for nedbør og fordampning anført. Ved beregningen af potentiel fordampning er anvendt de under tabel 3 anførte korrektionsfaktorer.

Til bedømmelse af de forskellige afgrøders vandforsyning er beregnet summer for perioderne 1/4-30/6, 1/4-31/10 og 1/4-30/11.

Tabel 4 viser vandbalancen (nedbør – potentiel fordampning) for månederne april-november. Den potentielle fordampning er lig med den fordampning, der finder sted fra en grøn voksende afgrøde, der dækker jorden og er optimalt forsynet med vand.

Ved et nedbørsunderskud på 30-40 mm på sand-

jord og over 60 mm på lerjord vil planter, der dækker jorden og er i vækst, være hæmmet i udvikling på grund af vandmangel.

Vækstsæsonen i 1974 var specielt præget af tørke i foråret. Månederne april, maj og juni havde tilsammen – på landsbasis – et underskud (nedbør – fordampning) på 188 mm. Hertil kommer, at også marts måned var præget af tørke.

Tabel 1. Opsummeret nedbørsunderskud

	Periode	mm
Nordjylland		
Silstrup	1/4- 1/9	330
Tylstrup	1/4- 1/9	272
Hornum	1/4-12/7	223
Østjylland		
Ødum	1/4- 1/9	267
Bjerringbro	1/4- 1/9	228
Skanderborg	1/4- 1/7	213
Grenå	1/4- 1/9	310
Midtjylland		
Viborg	1/4- 1/9	255
Studsgaard	1/4-12/7	208
Grindsted	1/4- 5/7	133
Bording	1/4-12-7	202
Aagaard (Brakker)	1/4- 1/7	207
Askov	1/4- 1/7	117
Lundgaard	1/4-21/6	111
Vestjylland		
Borris	1/4- 1/9	270
Stauning	1/4- 1/9	322
Ribe	1/4- 1/9	177
Sønderjylland		
Højer	1/4-26/7	224
St. Jyndeved	1/4-21/6	150
Rønhave	1/4- 6/9	210
Fyn		
Dallund-Søndersø	1/4- 1/8	269
Blangstedgaard	1/4-26/7	257
Aarslev	1/4- 1/9	178
Svendborg	1/4- 1/9	267

	Periode	mm		Periode	mm
<i>Sjælland</i>			<i>Lolland</i>		
Tystofte	1/4-27/9	316	Abed	1/4- 1/9	249
Svinninge	1/4-27/9	287	<i>Falster</i>		
Risø	1/4- 1/8	211	Næsgaard	1/4- 6/9	196
Højbakkegaard	1/4- 1/8	250	<i>Bornholm</i>		
Roskilde	1/4- 2/8	227	Aakirkeby	1/4-30/8	209
Hårlev	1/4- 1/9	177			

Tabel 2. Nedbør i mm ved jordoverfladen 1974

	Sum dec. marts	April	Maj	Juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 31/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	235	0	41	27	68	65	22	175	118	448	129	577
Tylstrup	174	0	28	28	56	67	47	101	73	344	116	460
Hornum	207	1	30	21	52	102	16	114	66	350	117	467
Gns. for Nordjylland	205	1	33	25	59	78	28	130	86	381	121	502
Ødum	192	11	26	15	52	84	39	95	84	354	78	432
Bjerringbro	-	3	31	46	80	111	27	88	82	388	88	476
Skanderborg	198	5	23	28	56	120	74	88	57	395	93	488
Grenå	-	7	16	31	54	85	17	69	107	332	74	405
Gns. for Østjylland..	195	7	24	30	61	100	39	85	82	367	83	450
Viborg	-	2	30	26	58	102	26	102	78	366	112	478
Studsgaard	275	0	21	71	92	141	15	165	66	479	156	635
Grindsted	-	1	24	62	87	122	24	195	67	495	157	652
Bording	-	0	33	46	79	125	26	145	68	443	135	578
Aagaard (Brakker) ..	-	4	18	51	73	122	41	110	50	396	105	501
Askov	248	4	21	72	97	125	65	156	53	496	151	647
Lundgaard	-	7	17	59	83	127	71	145	49	476	169	645
Gns. for Midtjylland	261	3	23	55	81	123	38	146	62	450	141	591
Borris	262	0	14	65	79	103	29	167	59	437	146	583
Stauning	-	0	10	61	71	102	25	171	58	427	146	573
Ribe Holme.....	227	7	10	74	91	86	57	186	69	489	146	635
Gns. for Vestjylland.	245	2	11	67	80	97	37	175	62	451	146	597
Højer	188	3	17	51	71	100	87	187	92	537	123	660
Jynde vad	258	7	15	79	101	119	73	158	82	533	132	665
Rønhave	198	3	17	42	62	86	61	99	70	378	95	473
Gns. f. Sønderjylland	214	4	16	57	77	102	74	148	81	482	117	599
Dallund-Søndersø ..	-	2	12	27	41	69	83	74	89	356	65	421
Blangstedgaard	180	3	11	42	56	72	93	85	92	398	89	487
Aarslev	199	4	12	33	49	77	61	74	87	348	95	443
Svendborg	-	6	17	25	48	79	35	124	75	361	110	471
Gns. for Fyn	190	4	13	32	49	74	71	89	86	369	98	467
Tystofte	190	6	15	49	70	70	34	60	64	298	75	373
Svinninge	-	0	21	58	79	62	83	54	94	372	79	451
Risø	-	1	19	36	56	64	117	51	85	373	65	438
Højbakkegaard	178	2	20	27	49	56	87	60	82	334	59	393
Roskilde	168	0	19	49	68	69	88	66	83	374	62	436
Hårlev	-	5	26	28	59	76	59	67	99	360	72	432
Gns. for Sjælland...	178	3	20	41	64	66	78	59	84	351	69	420
Abed, Lolland	165	20	13	42	75	81	31	58	90	335	74	409
Næsgaard, Falster ..	152	4	15	53	72	53	44	49	82	300	68	368
Aakirkeby, Bornholm	198	6	25	27	58	78	25	77	225	463	87	550
Gns. for hele landet	200	5	20	43	68	85	47	102	94	396	100	496

Tabel 3. Fordampning i mm 1974

	April	Maj	juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 30/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	89	99	99	287	111	87	61	29	575	14	589
Tylstrup	60	98	109	267	109	66	42	19	503	7	510
Hornum	74	92	101	267	89	72	37	19	484	6	490
Gns. for Nordjylland	74	96	103	273	103	75	46	22	519	9	528
Ødum	68	90	105	263	104	76	59	23	525	8	533
Bjerringbro	86	93	84	263	98	83	49	19	512	9	521
Skanderborg	82	92	96	270	108	72	42	22	514	12	526
Grenå	81	97	107	285	114	69	45	27	540	11	551
Gns. for Østjylland..	79	93	98	270	106	75	49	22	522	10	532
Viborg	65	92	91	248	112	81	61	29	531	8	539
Studsgaard	89	118	106	313	95	96	61	28	593	18	611
Grindsted	55	81	93	229	82	77	58	19	465	13	478
Bording	76	104	105	285	98	77	53	23	536	8	544
Aagaard (Brakker) ..	84	96	100	280	82	54	27	16	459	5	464
Askov	62	73	80	215	66	74	46	25	426	4	430
Lundgaard	56	68	65	189	67	56	37	17	366	7	373
Gns. for Midtjylland	69	90	91	250	86	74	49	23	482	9	491
Borris	105	121	103	329	87	67	45	25	553	13	566
Stauning	96	118	105	319	128	73	56	17	593	10	603
Ribe Holme.....	66	94	80	240	94	78	52	30	494	14	508
Gns. for Vestjylland.	89	111	96	296	103	72	51	24	546	13	559
Højer	70	98	93	261	123	89	84	32	589	22	611
Jynde vad	64	87	83	234	83	69	45	17	448	11	459
Rønhave	69	92	92	253	88	75	62	29	507	11	518
Gns. f. Sønderjylland	70	92	90	252	98	78	64	26	518	15	533
Dallund-Søndersø ..	81	100	107	288	90	66	21	19	484	9	493
Blangstedgaard	76	103	107	286	107	68	48	20	529	10	539
Aarslev	58	78	85	221	76	68	43	18	426	4	430
Svendborg	70	93	99	262	98	71	52	23	506	14	520
Gns. for Fyn	71	93	100	264	93	70	41	20	488	9	497
Tystofte	72	105	104	281	116	82	69	31	579	15	594
Svinninge	77	108	125	310	111	85	57	22	585	10	595
Risø	73	81	84	238	92	70	42	28	470	13	483
Højbakkegaard	78	95	85	258	98	58	48	24	486	13	499
Roskilde	66	102	95	263	97	77	53	23	513	13	526
Hårlev	59	78	80	217	85	68	44	28	442	15	457
Gns. for Sjælland...	71	95	95	261	100	73	52	26	512	13	525
Abed, Lolland	74	100	86	260	92	86	45	19	502	10	512
Næsgaard, Falster ..	47	79	78	204	99	56	47	24	430	9	439
Aakirkeby, Bornholm	69	91	71	231	78	61	47	51	468	11	479
Gns. for hele landet	71	94	91	256	96	72	49	26	499	11	510

De registrerede tal er multipliceret med følgende faktorer: april 1,2, maj 1,3, juni 1,3, juli 1,4, august 1,3, september 1,2, oktober 1,0, november 0,7.

Tabel 4. Vandbalance, mm 1974

	April	Maj	Juni	Sum 1/4- 30/6	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Sum 1/4- 30/10	Nov.	Sum 1/4- 30/11
Silstrup	-89	-58	-72	-219	-46	-65	114	89	-127	115	-12
Tylstrup	-60	-70	-81	-211	-42	-19	59	54	-159	109	-50
Hornum	-73	-62	-80	-215	13	-56	77	47	-134	111	-23
Gns. for Nordjylland	-73	-63	-78	-214	-25	-47	84	64	-138	112	-26
Ødum	-57	-64	-90	-211	-20	-37	36	61	-171	70	-101
Bjerringbro	-83	-62	-38	-183	13	-56	39	63	-124	79	-45
Skanderborg	-77	-69	-68	-214	12	2	46	35	-119	81	-38
Grenå	-74	-81	-76	-231	-29	-52	24	80	-208	63	-145
Gns. for Østjylland ..	-72	-69	-68	-209	-6	-36	36	60	-155	73	-82
Viborg	-63	-62	-65	-190	-10	-55	41	49	-165	104	-61
Studsgaard	-89	-97	-35	-221	46	-81	104	38	-114	138	24
Grindsted	-54	-57	-31	-142	40	-53	137	48	30	144	174
Bording	-76	-71	-59	-206	27	-51	92	45	-93	127	34
Aagaard (Brakker) ..	-80	-78	-49	-207	40	-13	83	34	-63	100	37
Askov	-58	-52	-8	-118	59	-9	110	28	70	147	217
Lundgaard	-49	-51	-6	-106	60	15	109	32	110	162	272
Gns. for Midtjylland	-66	-67	-36	-169	37	-36	97	39	-32	132	100
Borris	-105	-107	-38	-250	16	-38	122	34	-116	133	17
Stauning	-96	-108	-44	-248	-26	-48	115	41	-166	136	-30
Ribe Holme	-59	-84	-6	-149	-8	-21	134	39	-5	132	127
Gns. for Vestjylland ..	-87	-100	-29	-216	-6	-35	124	38	-95	133	38
Højer	-67	-81	-42	-190	-23	-2	103	60	-52	101	49
Jynde vad	-57	-72	-4	-133	36	4	113	65	85	121	206
Rønhave	-66	-75	-50	-191	-2	-14	37	41	-129	84	-45
Gns. f. Sønderjylland	-66	-76	-33	-175	4	-4	84	55	-36	102	65
Dallund-Søndersø ..	-79	-88	-80	-247	-21	17	53	70	-128	56	-72
Blangstedgaard	-73	-92	-65	-230	-35	25	37	72	-131	79	-52
Aarslev	-54	-66	-52	-172	1	-7	31	69	-78	91	13
Svendborg	-64	-76	-74	-214	-19	-36	72	52	-145	96	-49
Gns. for Fyn	-67	-80	-68	-215	-19	1	48	66	-119	89	-30
Tystofte	-66	-90	-55	-211	-46	-48	-9	33	-281	60	-221
Svinninge	-77	-87	-67	-231	-49	-2	-3	72	-213	69	-144
Risø	-72	-62	-48	-182	-28	47	9	57	-97	52	-45
Højbakkegaard	-76	-75	-58	-209	-42	29	12	58	-152	46	-106
Roskilde	-66	-83	-46	-195	-28	11	13	60	-139	49	-90
Hårlev	-54	-52	-52	-158	-9	-9	23	71	-82	57	-25
Gns. for Sjælland...	-68	-75	-54	-197	-34	5	7	58	-161	56	-105
Abed, Lolland	-54	-87	-44	-185	-11	-55	13	71	-167	64	-103
Næsgaard, Falster ..	-43	-64	-25	-132	-46	-12	2	58	-130	59	-71
Aakirkeby, Bornholm	-63	-66	-44	-173	0	-36	30	174	-5	76	71
Gns. for hele landet	-66	-74	-48	-188	-11	-25	53	68	-103	89	-14

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskonior, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (01) 85 50 58. Abonnementsprisen er for 1975 20,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

Trykt i 8.000 eksemplarer.